

Spinselmot

De stippelmot of spinselmot (*Hyponomeuta/Yponomeuta padellus*) is een ware plaag. In korte tijd worden o.a kers, sierkers, appel, meidoorn, kardinaalsmuts of peer van hun groene bladeren ontdaan door de vraatzucht van de larven en rupsen.

Remedie:

Omdat de spinselmot eigenlijk alleen effectief met gif bestreden kan worden dat giftig is voor bijen en andere insecten, blijft voor onze moestuin alleen het in een zo vroeg mogelijk stadium wegnippen van de aangedane takken over. Gelukkig herstellen de planten zich meestal in de loop van de zomer en krijgen opnieuw blad.

Mollen

Eigenlijk is een mol best nuttig in de tuin. Hij eet namelijk naast de nuttige wormen ook de schadelijke engerlingen, veenmollen, ritnaalden en emelten uit onze grond op.

Remedie:

- Graaf een fles in de mollengang, de open fles brengt een fluittoon voort.
- Trap elke dag de gang(en) dicht.
- Strooi uienknippers of stop een teentje knoflook in de opening van elke molshoop.
- Plant keizerskronen (*Fritillaria imperialis*).

Emelten

De emelt is de larve van de langpootmug. De emelt is polyfaag (heeft veel waardplanten). De schade ontstaat doordat jonge kiemplantjes worden aangevreten door de larven. Meestal worden de ondergrondse stengeldelen aangevreten, maar de emelt kan ook aan de bovengrondse stengels en bladeren knabbelen.

Remedie:

Als je iedereen een plaatsje gunt in de tuin, krijg je ook veel hulp bij het in toom houden van plagen. Hoe vervelend de mollengangen en hopen in de tuin ook zijn, het is wel de mol die graag emelten verorbert. Aaltjes in de grond helpen tegen emelten en ook vogels eten emelten, maar veroorzaken op zichzelf natuurlijk ook weer schade.

Phytophthora

Aardappelziekte, of phytophthora wordt veroorzaakt door een pseudo-schimmel (*Phytophthora infestans*). Deze ziekte veroorzaakt knolrot en een bruinverkleuring en afsterving van de bladeren en stengels. Ook op tomaat kan deze ziekte voor vroegtijdige afsterving zorgen omdat dit net als de aardappel een nachtschadige is.

Remedie:

Vruchtwisseling en zorgvuldig afvoeren van afval van tomaten en aardappels (ook thuis niet in de groenbak) kan verspreiding van de schimmel voorkomen. Teel op de moestuin geen, of alleen vroege aardappels, om problemen te voorkomen en verwijder zieke planten direct.

Vruuchtboomkanker

Vruuchtboomkanker wordt veroorzaakt door de schimmel *Nectria galligena*.

De schimmel komt de boom binnen door wonden in de boom, veroorzaakt door bijvoorbeeld snoeien, maar ook door vorstscheuren. De boom reageert door het vormen van wondweefsel rond de aangetaste plek.

Remedie:

De aangedane tak ruim in het gezonde weefsel afzagen. Pas op dat in de kanker snijden het gereedschap besmet, en je daardoor juist de schimmel verspreidt. Bij aantasting van de hoofdstam moet de boom helaas gerooid worden. Een goede standplaats met voldoende bemesting geeft de boom weer weerstand tegen kanker.

Magnesiumgebrek

Magnesiumgebrek komt voor in veel variëteit tussen verschillende plantensoorten. Als een magnesium gebrek optreedt, zal dit meestal laat in het seizoen gebeuren. Een karakteristiek van magnesiumgebrek, is de vergeling van het gebied tussen de nerven van de bladeren, dat een soort van marmerechtig effect geeft. De nerven zelf, en het gebied hieromheen verkleuren niet.

Remedie:

Magnesium gift

Bacteriekanker

Deze bacterieziekte (*Pseudomonas syringae*) treedt vooral op bij steenvruchten zoals kersen, pruimen en perziken, maar nu ook in hevige mate bij de kastanjabomen, waar het bloedingsziekte wordt genoemd.

De ziekte kenmerkt zich door wratachtige, langgerekte, onregelmatige verdikkingen op stam en takken, die zowel open als gesloten kunnen zijn. Bladeren verwerkelken en takken sterven af.

Remedie:

Helaas is er geen remedie, het aantal kastanjabomen in Nederland en in het buitenland loopt al drastisch terug.

Woelmuizen

Wanneer er uit een rijtje planten dat het eerder goed deed opeens 1 plant verwelkt, is dat meestal het werk van een woelmuis. De wortels van de plant zijn vaak volledig verdwenen en er loopt een gangenstelsel onder de planten door.

Remedie:

Zorg dat er geen geschikte leefomgeving voor de muis op de tuin aanwezig is, ruim losse rommel op en zorg dat de kist en compostbak goed gesloten zijn.

Door het plaatsen van nestkasten voor bijvoorbeeld de valken, kunnen we de natuurlijke vijand wellicht naar onze tuinen lokken. Muizen worden ook bejaagd door reigers, kraaien, meeuwen en eksters en diverse kleine roofdieren, zoals de vos en de wezel.

Vraat van konijnen/hazen/reeën

Wanneer er in de winter weinig te eten is beginnen de konijnen, hazen en reeën nogal eens aan de bast van onze jonge fruitbomen te knabbelen. Kleine vraatsporen zal de boom overgroeien. Soms is echter de volledige bast over een hoogte van tientallen centimeters eraf gescheurd. De boom is dan helaas verloren.

Remedie:

Plaats bescherming om de bast van jonge bomen. Er zijn hiervoor speciale manchetten te koop. Laat deze niet te lang zitten om ingroeien te voorkomen en ook omdat het een overwinterplek voor bloedluis vormt, als de ruimte tussen de bast en de manchet krapper wordt.

Eiken-Processierups

De eiken-processierups (*thaumetopoea processionea*) dankt zijn naam aan de nachtelijke aangesloten wandeling (processie) van de rupsen richting de bladeren van de eikenboom.

De pijlvormige haren van de rups kunnen nog jaren na de dood van het dier klachten als brandblaren, rode ogen en hevige jeuk veroorzaken.

Remedie:

“Brand” jezelf niet aan dit beestje, maar schakel professionele hulp in om de nesten op te ruimen.

Zwarte bladluis

Zwarte bladluis kan onder andere de sperzieboon, pronkboon en suikerbiet aantasten, maar komt op de moestuin vooral veel voor op tuinbonen. In de top ontwikkelen de luizen zich het eerst en verspreiden zich van daaruit over de hele plant.

Remedie:

- Breek het sappige topje eruit wanneer de tuinbonenplant voldoende lengte heeft bereikt.
- Plant bonenkruid of dille tussen de tuinbonen.
- Gebruik (ongegist) brandnetelgier tegen luizen.

Slakken

De kleine naaktslakken verschuilen zich onder de bladeren van jonge planten en doen zich vooral 's avonds te goed aan het jonge blad en de steel. Een flinke sla, biet of courgette plant kan na het uitpoten op de tuin zo na 1 dag volledig verwoest zijn.

Remedie:

- Met de hand slakken rapen bij vochtig weer in de avonduren, of vangen met een omgekeerde citrusvrucht of meloen, en daarna uitzetten in de houtwal of voeren aan de vogels.
- Strooien met Escar-Go korrels van EcoStyle.
- Zaaibedden afdekken met vliesdoek.

Duiven

Duiven en andere vogels houden van de jonge bladeren van bijvoorbeeld de koolplanten. Ze pikken vaak de groeikern uit het midden van de kool kapot, zodat er alleen nog wat losse bladeren uit de buitenrand groeien en er geen oogstbare kool meer overblijft.

Remedie:

- Planten afdekken met gaas. Wel goed vastzetten om te voorkomen dat vogels erin verstrikt raken.
- Zaaigoed eventueel afdekken met vliesdoek.

Wortelvlieg

De wortelvlieg (*Chamaepsila rosae*) kan schade aanrichten aan knolselderij, peterselie en peen, maar ook uien en prei beschadigen. De wortelvlieg overwintert nabij de wortelen als pop of als made in de wortel.

Remedie:

- Zaai de wortels wat vroeger.
- Gebruik een net met fijne mazen om de vliegen op afstand te houden.

Koolwitje

Het koolwitje (*Pieris rapae* of *brassicae*) dankt zijn naam aan de kool die ze verkozen hebben tot lievelingshabitat. Vroeg in het jaar komt hij ook voor op judaspenning en herderstasje, om zich later naar de kool te verspreiden. De rupsen van het groot koolwitje voeden zich vooral met de buitenste koolbladeren en verorberen systematisch het bladgroen, enkel de zware nerven blijven over.

Remedie:

Door de koolplanten af te dekken met vliesdoek kun je het leggen van de eitjes voorkomen.